

EL DOCTOR HOWARD OLSON ES VA DESPERTAR sobresaltat pel xivarri del despertador. En previsió d'una nit difícil va prendre doble dosi de Tranxilium la nit anterior; però no havia aconseguit foragitar la por. Sopà lleugerament i es gità d'hora pel pressentiment que el tenallava; tot havia estat debades, però. La darrera vegada que havia mirat el rellotge, en tornar del bany, eren les quatre de la matinada i encara recordava haver trigat una estona en calmar-se; al contrari que la mare, la qual, aprofitava les hores de son lleuger per embolcar els problemes que ell li presentava amb nou anys com irresolubles, d'una pàtina de claror que el deixava esbalait. Tanmateix, no aconseguia que la nit li bressolés el neguit per l'endemà. Havia estat rodolant pel llit intentant trobar una postura que l'ajudés a cercar el son. Durant unes hores, les primeres de la nit, sempre les més fosques, quan els problemes més l'acuitaven, havia sentit l'orfanat de nedar sovint a contracorrent. Al remat, s'havia anat apaivagant el seu neguit per l'endemà i havia caigut rendit pel pes del dia ja viscut. Ara, en esclatar el despertador, havia rebut un ensurt, seguit de l'angoixa aclaparadora pel desastre imminent que es congriava. En encendre el llum de la tauleta de nit, va clissar els dos darrers blísters de Tranxilium perforats i rebregats i va aturar-hi els ulls, va

romandre esmaperdut mentre prenia consciència de la realitat. Un sentiment d'insatisfacció es va ensenyorir d'ell. No veia enlloc cap got; la qual cosa molt probablement volia dir que se'ls havia pres a mitjan malson sense aigua. No era capaç de recordar-ho. "Caldria canviar la medicació, aquesta ja no em fa cap efecte"; va pensar a gratcient que eixe pensament roman-dria impune. Potser canviar de vida fos la millor solució, es digué de manera menys etèria, però això era més fàcil de dir que de dur a la pràctica i ho va desestimar de nou; aquesta vegada sense notar a sobre el pes immediat de la culpa.

Es va ficar a la dutxa deseparat i ullerós i amb la boca empastifada d'un regust a ressaca tan sols atribuïble a l'opiaci que es va injectar la nit anterior. Eren els primers minuts del matí quan més evident se li feia que no s'agradava a si mateix i reconeixia que duia molt de temps eludint la qüestió. Va desdejurar i es va vestir d'esma i com que els nervis l'havien fet anar massa atribolat i encara no era hora de sortir, va endollar l'ordinador per tal de rellegir els aspectes tècnics sobre el Pentotal i el Pavulon. Se'ls sabia de cor, tanmateix. Es va reafirmar en tot allò que havia repetit a les autoritats sanitàries; les quals vingueren dins del marc d'una investigació del Congrés. Tenien la intenció de fer veure a l'opinió pública que la pena capital es duia a la pràctica amb totes les garanties sanitàries exigibles a un país que ha deixat enrere el dolor físic fins en els escorxadors d'animals, fins i tot en l'eutanàsia que practica a les mascotes. Un informe pactat de bestreta entre demòcrates i republicans amb el qual tranquil·litzar les consciències d'aquelles persones a les quals aquesta qüestió amoïnava de tant en tant. Sempre podem al·legar responsabilitat compartida quan les qüestions morals ens les resolen els polítics i no ho encerten. Es va reafirmar també en el que va explicar-los a aquells que arribaren encorbatats per tal de veure com funcionaven les drogues que administraven als interns. Les presons on la moratòria en les execucions els havia fet perdre pràctica,

enviaven sanitaris i personal de vigilància per observar el procés i poder aplicar-lo de tornada a casa, una vegada la lliçó ben apresada. Fins i tot li havien assegurat que aquells interessats en treballar en el nou sistema privatitzat de presons ho afegien als seus CVs, “*experiència en aplicació de la pena capital*”. Tota pedra fa paret. “Si no em volen com a personal assistencial fix, podria també acceptar treballar per hores els dies que calgui enviar a algú a l’altre món”. N’era un plus; això no es podia ja negar a hores d’ara. Botxí itinerant, en podríem dir d’aquesta nova ocupació impel·lida per l’*air du temps*. Era difícil de creure fins on havia arribat la mercantilització de la mort, es digué alhora que movia el cap i s’adonava que ell també hi estava ficat. Arribaven amb autobusos llogats; ben vestits i endreçats. Se’ls preparava una visita guiada, llarga i minuciosa, con ho haurien fet si fossin alumnes de primària d’algun centre públic de la contornada; com escolars de visita en algun parc temàtic de la Disney. Tal volta eixe dia també arribaria, caldria explicar a l’alumnat de sis anys com eliminar el rebuig de la societat de la manera més asèptica possible. Els explicarien els detalls del procés, de manera tècnica, desproveïda de sentiment; centrant-se en els aspectes mèdics i de seguretat per interns i personal contractat. Feien preguntes i apuntaven als seus quaderns, atents i diligents; tal i com demanen els mestres a l’alumnat que agafin notes en les sortides escolars; sense voler prendre consciència que eixa activitat ha perdut la raó d’ésser des que existeix internet. Se’ls veia amoïnats i incrèduls per la quantitat d’execucions que s’havien espatllat al llarg i ample del país; reminiscència oposada a la facilitat i la naturalitat amb la qual Howard els ho explicava. Després d’escoltar-se’ls ningú podria creure que el procés fallava. Més del compte; més del que una part cada vegada més gran de la societat estava disposada a acceptar. Se’ls veia perduts en el marasme originat pel desconeixement sobre els efectes de les drogues que s’empren habitualment; per la pressió mediàtica

cada vegada més estreta sobre els estats que la practiquen i pel buit que provoca en els cors abocar-se a la mort encara que sigui totalment aliena, programada i recolzada per la llei.

Sobre tots els equips d'execució pesa com una llosa la possibilitat que algun aspecte del procés s'espalli i l'opinió pública se'ls llanci a sobre. Semblava, en escoltar-los, que matar un ésser humà fos bufar i fer ampolles. Ell, com a metge de la presó, juntament amb el superintendent portaven endavant les visites turístiques. L'ètica o la conveniència no es tractaven; no eren ells filòsofs ni capellans, haguessin respost si se'ls hagués preguntat. Les qüestions sobre el bé i el mal tan sols pot resoldre-les déu. Tanmateix, fins i tot quan mantens algun greuge contra la persona que has fet desaparèixer, també en els casos en què estàs convençut que han dut a terme accions esgarrifoses, és gairebé impossible arribar a casa, ajudar a fer el sopar, banyar els fills i gitar-los amb la consciència neta, amb el deure complert, amb la sensació que estàs fent Amèrica més gran i més justa. Una frisança, un trasbals esmorteït, un dubte irreconciliable, un besllum d'esllavissada t'empaita allà on vas. El sents quan surts d'embolcar els fills amb la flassada poc després d'agafar el son; el llegeixes als ulls de la dona amb qui comparteixes unes hores de vida quan seus a la vora del llit per despullar-te i fa semblant d'estar ja adormida. Howard feia ja alguns anys que arribava al seu apartament inanimat i solitari després del brutal desgast emocional que implicava arrabassar la vida a algú. Quan s'enfrontava a la llum sorda, adusta i desoladora del rebedor hauria tornat a tancar la porta i se n'hauria anat de nou al carrer; s'hauria confós de bona gana en la indolència passatgera de qualsevol bar de copes i s'injectaria qualsevulla de les substàncies que tingués a mà per ajornar el cara a cara indefugible amb la seva misèria interior en diluir-lo amb Suboxone. I, de fet, així era com feia moltes vegades. Gairebé en totes des del seu divorci. Donava gràcies a déu per poder tornar a l'apartament buit i no haver de veure

reflectida tota la misèria que li reglotava de dins en els ulls impertinents de la seva exdona. Aquells silencis ja no el culpaven, la porta del dormitori que es tancava al seu pas ja no era un simple estratagema per esquivar-lo. Ara podia descarregar el fàstic que es feia a si mateix contra les ombres que poblaven casa seva. Contra la col·lecció de CD, contra la col·lecció de fotografies en blanc i negre preses de més jove; abans que el canvi al sistema digital li fes perdre l'emoció de veure surar les faccions dels retrats sota els químics de revelar, o contra el propi cos quan s'injectava fins que perdia la consciència.

Es va donar un respir a si mateix perquè eixa espiral de negativitat sempre acabava passant-li factura. Va tancar el MacBook encoratjat. Els resultats de les proves clíniques li donaven la raó, una vegada més. A la tauleta enfrontada al sofà del menjador encara restava la xeringa emprada la nit anterior. Una gota tacava la fusta. Semblava inalterada, però en acostar-s'hi es va adonar que havia canviat el color lleugerament esgrogueït del compost químic i havia adquirit la tonalitat fosca de l'envernissat imitació del roure. Havia furtat a l'hospital uns atifells de plàstic per desfer-se'n amb seguretat però no els feia servir sovint. Havia perdut la pràctica. Ara vivia sol i les visites eren més i més escadusseres. Cada vegada tenia menys per amagar perquè es trobava cada cop més apartat de tothom. Ara només havia de complir amb la seva consciència; però ja feia temps que no s'atrevia a abocar-s'hi. Era una fera que no calia despertar. Avui, tanmateix, venia Berenice a endreçar la casa i no es podia permetre que els veïes pertot arreu. Va estar a punt d'injectar-se Fentanès de nou, degut al *craving*,¹ que necessita suport extern per tal de ser vençuda;

1. *Craving*: és un desig intens i difícil de controlar. S'empra per tal de diferenciar-lo de l'abstinència estrictament física que provoca l'ús de determinades drogues. El *craving* implica una dependència psíquica persistent, de vegades independent de la física, una vegada aquesta ha desaparegut. (Totes les notes són de l'autor.)

però es va proposar feia molt de temps no fer-ho més d'una vegada al dia, quan l'absència d'un futur pel qual lluitar li trencava la voluntat, i de moment sempre havia honorat la seva pròpia paraula. Sempre, des que l'havien ingressat i Dwight el va fer seguir una cura de desintoxicació. Dwight i la seva filla Helen. Quan es clavava la xeringa i succionava la sang, observava com es diluïa en el barbitúric, com es barrejava amb el líquid màgic, com s'esblaimava, abans d'empentar la barreja redemptora dins del torrent sanguini de nou perquè arribés al cervell en dècimes de segon i es despregués del seu cos i pogués oblidar.

Va acostar-se a l'MB E350 Coupé i va llegir de nou la placa de matrícula amb la llegenda *First in Flight* sobre l'aeroplà dels germans Wright; va acaronar el costat esquerre de la carrosseria amb els artells i es va dirigir a la Presó Central de Carolina del Nord per la interestatal 70, fins trencar per l'avinguda Luther King i enganxar amb el Western Boulevard; després d'haver perbocat el desdèjuni i haver hagut de canviar-se la camisa per la gelor de la suor que li regalimava per l'espina. Sempre havia viscut a Raleigh, la capital de l'estat; llevat dels anys que va haver d'esmerçar per acabar els estudis universitaris. Son pare es va entestar que estudiés al mateix lloc que ell, a l'Escola Pública de Medicina de Chapel Hill. Hi havia 50 quilòmetres entre Raleigh i la facultat, però es va estimar més tornar a casa conduint cada nit en lloc de llogar un apartament, com feia la majoria dels estudiants del seu curs. No va voler estudiar a Harvard. Encara que el seu expedient no era prou reeixit, son pare podria haver-ho aconseguit, però ell es va fer enrere per indolència. Mai va admetre que la raó principal per no establir-se al voltant de la facultat era una por cerval a deixar la cleda. La protecció absoluta per part de la mare de la qual gaudia no podria atansar-la en cap altre lloc. Reconeixia que llavors estava emmarat; però es va estimar més buscar-se una altra excusa: poder conduir cada

dia el Golf que els pares li van regalar en matricular-se com a estudiant de primer any. Potser la inclinació que pare i fill sentien pels automòbils, en especial pels alemanys, fos una de les poques coses que compartien.

Son pare va prohibir a la mare que l'interrompés mentre estudiava; fins i tot que li passés el telèfon. Turmentat pel sentit de l'obligació, la moral i els bons costums, mai hauria tolerat que el seu fill únic s'apartés del bon camí. Fou un drama familiar quan l'entrenador de l'equip universitari el va col·locar com a *quarterback* com a darrera opció abans de recomanar-li que dedicqués les energies a alguna cosa que li anés millor que el futbol. El pare el va concebre de bon antuvi com un calc absolut d'ell mateix i el marge de maniobra que li quedava era ínfim. Havia reeixit de jove en l'equip de futbol, havia estat alhora segon de la seva promoció i es vantava, en absència de la mare de Howard, d'haver perseguit a totes les noies que entraven en el seu radar sense descoratjar-se. El seu fill no podia ser menys. Era, en definitiva, un clar exemple de la prominent classe blanca protestant. Fills, nets, besnets i rebesnets de blancs americans; molt de temps enrere vinguts d'Anglaterra, Escòcia o Irlanda per tal de colonitzar i cristianitzar eixa colla de salvatges. Orgullosos d'eixa època gairebé esvaïda quan els que eren com ells pensaven que Amèrica els pertanyia per dret propi. Es repartien les millors cases, els millors treballs i les millors empreses. Professionals liberals i industrials, els quals no es consideraven una elit perquè n'eren prou com per ocupar totes les esferes de poder i encara no se sentien acorralats pels que patien fam i perdien la salut mental entre l'atur i les amfetamines; quan encara no era essencial triar l'escola pels fills perquè als barris residencials blancs tots eren persones com cal, persones de bé; i a cap que no fos blanc i protestant li hauria passat pel magí cometre la ingerència d'establir-se en un barri aliè al que li pertocava per categoria social i racial. Quan encara no calia tancar-se al cotxe tan

aviat com sorties del garatge. Quan les càmeres de seguretat eren redundants i els italians, els polonesos i els negres vivien en zones indeterminades de la ciutat, onsevulla que fos però lluny de la vista i l'olfacte dels blancs. Els sud-americans ni tan sols hi comptaven. Què hi podia anar a fer un mexicà a Carolina? S'hauria preguntat el pare si mai li haguessin fet eixa pregunta. Ara tots eixos europeus han estat desplaçats pels hispans. Treballaven en les acereries i les serradores dels encontorns i encara sabien que havien de baixar el cap quan es creuaven amb els propietaris del país. En definitiva, classe treballadora pobra, conservadora i patriota.

El pare seguia recordant amb els amics, arraïmats al voltant d'una ampolla d'Hennessy els temps pretèrits que ja no havien de tornar. Pertanyien tots ells a eixa classe de persones que mai han vist ni de lluny un cupó de la seguretat social per comprar aliments; dels que encara no s'havien creuat a la benzinera amb ningú que omplís el dipòsit amb carburant subvencionat per l'estat. Eren membres reconeguts dels col·legis professionals d'advocats, arquitectes i metges i pertanyien a l'Associació del Rifle, a clubs privats de fumadors, de jugadors amateurs de golf, juntament amb mitja dotzena més de llocs selectes. Neoconfederats i segregacionistes incoercibles que aspiraven a veure onejar de nou la bandera sudista al Capitoli de Carolina del Nord, del Sud, de tota la Unió si això fos possible. Com a neocons, i fonamentalistes cristians militaristes, recolzaven l'expansió d'Israel per tot l'Orient i donaven la benvinguda a totes les guerres exteriors. Reberen a Bush pare com un heroi i aplicarien la pena de mort, si els fos permès, en casos de sodomia, homosexualitat i, si es tracta de dones, també per adulteri. Malgrat tot això, mai hauria exposat la vida del seu fill únic i va recórrer a tots els seus coneguts per estalviar-li haver de servir al seu país com a soldat. Tot açò fou abans que arribés la desregulació de la banca, la bogeria immobiliària, els constructors multimilionaris i analfabets; abans que la

bastida que sustentava els excessos econòmics trontollés; molt abans d'escandalitzar-se de veure tothom del voltant buscant drecceres il·legals per guanyar diners fàcils. Abans també que l'arribada de la sida i del crack els reafirmessin en el càstig diví com una solució per a un poble que s'ha desviat de la dreccera; quan l'equilibri social que existia no semblava tan vulnerable ni tan fàcil de trencar.

L'opció de romandre amb els pares era potser la més còmoda perquè no hi havia res més fàcil que viure a la casa pairal, però li va impedir compartir apartament amb companys d'estudi i eixa circumstància el va allunyar també de les festes, borratxeres i sexe incontrolat de què parlaven excitats els companys d'escola mentre ell restava bocabadat d'esquena a la cantina de la Facultat de Medicina. Records allunyats d'una felicitat anterior que ajudaven a ancorar-se al present a tants dels seus companys d'aleshores; els quals, si haguessin tingut el valor de mirar el seu present i el seu futur amb honestedat, no tindrien moltes més opcions que el suïcidi o la depressió. Va fer una ganyota de superioritat, de la qual es va avergonyir apressat perquè qualsevol a qui li contés la seva vida actual i les perspectives que se'n destil·laven, necessàriament li hagués recomanat la primera opció. Va repassar els records per tal de trobar raons contundents que l'allunyessin de la sentència anterior i no va trobar-ne gaires. Va recordar que en algun lloc havia llegit que arriba un moment a partir del qual allò que manté vives a les persones són tan sols els seus records, i immediatament es va acomodar en eixa categoria. No fou capaç d'establir amistats duradores; ni a l'institut ni tampoc després a la universitat. No recordava cap epifania que es pogués adir a un moment de felicitat sobreixit; ni cap experiència amb amics d'aquelles que es recorden la resta de la vida i es contenen una vegada rere l'altra en sopars d'antics companys per l'anhel d'atansar de nou la felicitat llunyana i caduca. Havia tingut una existència anodina i neutra. Va tindre la desoladora

sensació de no poder arrecerar-se en la nostàlgia de cap temps passat i enyorat.

Després d'acabar la carrera que son pare havia triat per ell, va fer l'especialitat d'anestèsista a l'hospital universitari East Carolinas. Sempre que la memòria li duia el pare al present, acabava sentint-se malament. Encara no era capaç de posar-se en pau amb el seu record. El seu estat de tristor general s'hauria accentuat si trobar-se ja a la porta de la presó no hagués estat prou per interrompre eixa nova trampa del cor. Arribar-hi i estavellar-se contra l'enrenou de la gentada amuntegada a les portes de la construcció li va estalviar entrar de nou en una concatenació de pensaments destructius, la qual habitualment tenia com a conseqüència assolir un estat d'inconsciència per l'excés de barbitúrics. Ara no era pas el moment de repassar la desastrosa relació amb el pare; allò passat, malauradament, ja no podia fer-se enrere. Tenia coses més greus per les quals amoïnar-se; almenys eixe dia concret que ara s'encetava.

—Bon dia, Dr. Olson; vostè tan matiner com de costum— el va saludar Jenkins, el funcionari armat en el control de vehicles a l'entrada del complex penitenciari. La seva veu el va arrancar de la letargia amb la qual s'havia alçat, el va tornar al present i li va accentuar el mal de cap incipient amb el qual es va gitar la nit anterior.

—Bon dia, Jenkins; anem a tenir un dia complicat —li digué al temps que feia un gest amoïnat envers la gernació que es trobava al seu voltant.

—Ja ho sap vostè, hi ha vegades que gairebé no se n'assabenta ningú i n'hi ha d'altres que no ens els llevem de damunt de nit ni de dia —li contestà amb el somriure i la frescor de les persones pràctiques que tenen la sort de tenir clares les seves obligacions i mai les han posades en dubte. Es giten per les nits amb la consciència tranquil·la i res els fa frisar o patir defici. Mentre l'escoltava i observava com s'apujava les ulleres de sol es va recordar dels versos d'una

cançó d'Springsteen “senyor, tinguis pietat de l'home que dubta de tot allò que tenia per segur i vertader”—. Anit ja hi eren els primers —continuà Jenkins—. Foren molt matiners. Han repartit cafè calent i han estat cantant i pregant i han acabat mig gitats per terra. La policia els ha impedit fer fogueres. Hi ha moltíssims antidisturbis avui. Han dut tanquetes de l'exèrcit i tot. —Va dir, mentre deixava descansar els braços als malucs i adoptava una postura més relaxada.— Això són tan sols esquerrans, llibertaris, *hippies* i negres. No comprenc com els fan tanta por. Imagino que si no intenten forçar l'entrada no els dispersaran. De tota manera, no podran aplicar-s'hi a fons perquè també han arribat les televisions i els periodistes. Sembla una final de l'NFL.² Ja veurem com quedarem —li digué mentre s'ajustava la muntura de les ulleres sobre el naixement del nas i descansava la mà dreta en l'empunyadura de la pistola; un gest après amb el qual s'havia sorprès sovint a si mateix fins i tot quan no anava armat—. Vostè no pateixi, doctor; açò és cosa nostra —i li va deixar pas en picar-li l'ullet, alhora que mostrava un somriure sa, extremadament blanc. Sempre li havien cridat l'atenció aquelles persones que deixaven anar les seves creences, polítiques sobretot, però també d'altra mena, religioses o esportives entre d'altres, sense parar-se a pensar que tal volta el seu interlocutor no pensi com ells i pugui sentir-se ofès. Les mostren com a veritats immutables i no podrien suportar que algú hi tingui dubtes. Semblava que Jenkins gaudís de tenir una mica d'acció de tant en tant. La situació fomentava al doctor. Olson les incertituds de l'ànima i el feia sentir-se malament dins la seva pell.

Feu una llambregada al conjunt de la gent, poregós perquè l'assenyalaren com a assassí, encara que sabia que els noms dels tècnics que hi participaven no podien haver transcendit a l'opinió pública i que, per tant, ningú aliè a la presó podia

2. NFL. National Football League. Lliga oficial de futbol americà.

saber-los. La majoria dels que s'agombolaven al voltant de la porta principal eren persones de color, en menor mesura també hi havia llatins; famílies senceres en alguns casos. El va torbar veure que s'hi trobaven presents també diversos menors, alguns tan sols d'un grapat d'anys, i intentà imaginar què podia dir un pare a la seva filla de vuit o deu anys a la qual demana que l'acompanyi a una vigília a les portes d'una presó per intentar aturar la mort intencionada i legal d'una altra persona per part d'un Estat. Quin era el nivell de compromís social d'una família que ho deixa tot un dimecres qualsevol d'octubre i se'n va a fer una vigília per tal de salvar un desconegut de la pena de mort. Certament era un misteri inabastable per a ell. Compengué que precisament eixa pressió exercida pels WASP³ sobre les poblacions minoritàries que estava veient ara era el que ajudava a les persones de color a sentir una germanor que no era gens fàcil veure en ningú que no se sentís acovardit i acorralat en eixe país que els havien venut com la meca de la llibertat i de les oportunitats. Repassà ràpidament la seva vida i no fou capaç de trobar res prou dolent com per cercar conhort o necessitar algú que li fes costat. Simplement la seva vida havia estat massa còmoda, massa fàcil. Pensà de nou en son pare i va veure clarament que ell hauria fet això mateix; la seva consciència social era nul·la i tampoc havia tingut mai relació amb cap mena d'ajuda social, ONG o qualsevol altra iniciativa popular destinada a alleujar els mals de la societat que habitem. “El dolor és privat i les misèries de cadascú no han de ser de domini públic”, haguera dit son pare sense dubte ni remordiment. Després de tot, tal volta no fos tan diferent de son pare com li hagués agradat i es va maleir a si mateix una vegada més eixe matí. Havia de reconèixer que li

3. WASP. Acrònim de White Anglo-Saxon Protestant. Protestants blancs d'origen anglosaxó. Primers pobladors exportats pel Regne Unit i, encara avui dia, majoria blanca considerada la més influent, privilegiada i dominant en la societat nord-americana.

agradaven les discussions de saló, queixar-se de l'actitud dels partits polítics, del Tea Party i de les lleis i decisions d'alguns dels governadors estatals del país; però mai havia mamprès cap acció per senzilla o innocent que fos per acompanyar amb fets les paraules amb les quals li agradava omplir-se la boca. Cap estiu se li hauria ocorregut anar-se'n al tercer món i treballar de franc per algun grup de metges, o associar-se a algun col·lectiu per fer força sobre els assajos clínics sobre les malalties amb una incidència mínima. Podia fer molt com a metge, tanmateix mai havia donat el pas. Tal volta ara fos la seva oportunitat de rescabalar-se; si no amb el món, almenys amb els mossos de la consciència. Odiava gairebé tot allò que son pare representava, però no es va sentir mai atret per cap altra alternativa amb la qual pogués demostrar-li que la seva opció també era digna. Fou incapaç d'ancorar-se a cap causa fonamental com a bandera amb la qual embolcallar-se i sentir la pertinença a un grup, l'amalgama que es forma amb aquells amb els quals es lluita de manera continuada per alguna raó superior, honorable, que pogués fer servir per creure's que no estava balafiant la vida.

El corredor de la mort de la Presó Central de Raleigh és en realitat un edifici de cinc plantes adjacent a la construcció principal. La seva estructura exterior tan sols es diferencia en la mida de les finestres, molt menor i més escadusseres, si això encara és possible. A diferència de l'edifici per als presos comuns, les cel·les no disposen de finestres. Totes consten de tres parets i una porta al corredor general. De manera que cap estadant gaudeix de llum natural o de l'opció de veure el carrer. Qüestió de seguretat. Atesa la quantitat d'interns en espera d'execució, tan sols les dues plantes centrals estan ocupades; la planta inferior i les dues superiors romanen buides i tancades des de fa anys. Potser el primer detall que crida l'atenció, en travessar les gruixudes portes de ferro pintat de negre, és l'absència de sorolls humans; a l'edifici de presos

comuns s'escolten crits, insults, riures, cops i tota mena de sorolls típics produïts per una població d'homes major de la que el lloc pot hostatjar, la qual ha de desenvolupar les tasques pròpies d'un dia qualsevol; com ara, sortir al pati a fer exercici, fer el dinar, netejar els corredors, escurar, fer la bugada o dutxar-se. Al corredor, per contra, l'ambient general és opressiu; massa calmat per ser natural, i els sorolls que s'escolten són els originats per la incessant comunicació per l'intercom entre la sala de guàrdia i els oficials que condueixen als interns a l'hora de pati, a la sala de visites o a la dutxa reglamentària; ja que cap intern pot donar un sol pas sense que un o dos guàrdies el custodien en tot moment. Es tracta d'un soroll metàl·lic i inarticulat, amb un volum exageradament alt que s'entretalla de manera continuada per l'explosió d'una altra comunicació propera semblant o per l'entrada i sortida del personal a les cel·les, les portes de formigó de les quals no permeten la transmissió de gairebé cap soroll. Converses entretallades a tothora, intercalades pel soroll curt, molest i el colp sec, dur, inapel·lable dels forrellats alliberats pel mecanisme electrònic que controla la sala de guàrdia. Rarament, totes les veus callen alhora i un silenci aguaitador sembla gronxar-se en equilibri extrem per damunt de l'espessor de l'aire.

Una vida forçadament pausada, inapel·lable, absolutament monòtona i sense un bri d'emoció o sorpresa. Destil·la una aparença de petita comunitat, provinciana, rural i monòtona. El segon detall que atreu l'atenció de qualsevol visitant és la mirada dels interns; en molts d'ells sura la mandra i l'ociositat dels animals salvatges i actius tancats durant anys a les gàbies dels zoològics. A totes dues bandes, nord i sud de l'edifici, s'estenen les gosseres;⁴ i així són conegudes per interns i personal de presons, les gàbies de cinc cares de ferro (llevat del terra, el qual és de pòrtland) on són conduïts durant l'hora

4. Gosseres. *Kennels* en anglès.

diària de *passeig en solitari*. Es tracta tan sols d'una metàfora llunyana d'allò que un dia fou conegut com a *passeig*. Avui dia tan sols tenen dret a passejar una hora diària, nugats de peus i mans i tancats en aquestes gosseres, on no és possible fer més de cinc passes seguides en cap direcció. Qüestió de seguretat. Com que les cel·les no disposen de cap tipus de ventilació, cadascuna en desprèn una olor particular fàcilment identificable amb un intern concret. L'aire resclosit, el moviment dels budells i el menjar que de vegades se'ls permet entrar als cubicles, es barreja amb l'olor corporal de cada persona. Tot plegat ofereix un còctel explosiu, el qual, amb el pas del temps deixa d'afectar als interns i acaba per deixar de molestar també als guàrdies. Els hostes acaben per reconèixer-se els uns als altres simplement per la ferum. Aquesta ho envaeix tot i és una de les obsessions dels guàrdies joves quan comencen a servir al corredor; la impossibilitat de desempallegar-se'n ni tan sols quan arriben a casa i s'han dutxat.

L'ambient opressiu, inhumà, despietat i primitiu que es respira en tot l'edifici és possiblement la tercera cosa que cridaria l'atenció de qualsevol persona que hi entrés per primera vegada. Tot moviment d'interns està pautat, gravat i es duu a terme segons un codi assajat milers de vegades i posat en pràctica fins que tots els elements del mecanisme funcionin a la perfecció, sense grinyols, sense temps morts, sense que mai, absolutament mai, cap intern sigui desplaçat sense coneixement i permís exprés del cos de guàrdia. Una visita mèdica, de familiars o de l'advocat, un escorcoll, una hora a la gossera... tot és controlat per un complex sistema de guàrdies i càmeres. L'autonomia personal desapareix, les decisions individuals queden reduïdes al mínim fisiològic. Es tracta bàsicament d'amansir-los fins que arribi el moment d'eliminar-los. Se'ls suposa una perillositat i violència sotjadora que es pot desfermar en qualsevol instant i de la qual cal poder protegir-se de manera efectiva. El penediment, la nostàlgia, els records d'un

passat aliè al present o la religió exacerbada són les maneres d'aferrar-se a un bri de normalitat en unes vides irrecuperables.

Aparcà el cotxe al més allunyat possible de la porta principal amb l'esperança que passés desapercebut en arribar els testimonis. Abans d'engranar la P al canvi de marxes automàtic es va beure una ampolla de Valium. Si hagués estat una mica més atent de bon matí, hauria identificat el batec desfermat a l'ull dret com el precursor d'una violenta cefalea ara impossible d'aturar. Va comprovar per tercera vegada que duia a la butxaca les claus de l'armari on es custodiaven les medicines. Va recordar-se a si mateix de nou de falsificar algunes receptes de Fentanès i de Dolantina; incloure una còpia signada per ell mateix a l'informe d'uns quants pacients i passar la comanda a administració penitenciària perquè l'elevés a Farmàcia i en duguessin abans d'acabar la setmana. N'era conscient: si continuava endavant amb el seu propòsit, moltes coses canviarien. Una d'elles, necessàriament, seria el control sobre els medicaments administrats, sobre l'armari on es custodiaven i també les claus. Potser tot el que anava a mamprendre l'obligués a canviar també de vida i això tan sols pot ser bo; es digué. "Ja és molt difícil trobar-se més estacat del que hoestic jo a hores d'ara." Va tenir el pressentiment que algunes coses importants canviarien per sempre; el delicat equilibri en què vivia, desapareixeria. Tot al seu voltant es mostrava expectant. En la seva mà es trobava encara el poder d'aturar-ho tot; de continuar com sempre; d'intentar navegar com millor pogués fins déu sap quan. Però la decisió estava presa. Ja res el faria fer-se enrere. Seria potser l'única vegada en aquesta vida que anava a fer alguna cosa en benefici dels altres i ja no s'aturaria. Si el pare estigués viu renegaria d'ell; se n'averkonyiria; però feia ja temps que una aturada cardíaca se l'havia endut. Ja era hora de desempallegar-se'n d'eixa servitud. No es feia cap favor en comparar-se a cada instant

amb ell. Caldria donar-li una treva al fantasma que l'havia acompanyat des de la seva mort.

La seva dependència dels opiacis havia durat tant en el temps perquè disposava de les drogues necessàries sense haver de trobar-les al mercat negre. Formaven part de la seva rutina diària i les tenia sempre a l'abast; quan treballava a l'hospital eren una llepolia i ara a la presó la situació no havia canviat gaire. Rarament havia hagut de patir per aconseguir-les. En les hores baixes, quan més es menyspreava, tenia l'habitud de consolar-se pensant que mai havia hagut d'aconseguir-les al mercat negre; mai havia sortit de casa impel·lit per la síndrome d'abstinència, vestit amb parracs, caminant d'esma cap als barris marginals. Ell no era un ionqui. Però eixe argument tan feble, el qual era innegable en certa mesura, no evitava que fos un toxicòman; simplement tenia la posició social, els diners i l'accés a les drogues que mai podrien ni somiar tots aquells, la vida dels quals gira les vint-i-quatre hores al voltant de la següent dosi. Quan un comercial d'algun laboratori li feia arribar un nou compost, se'l menjava el deler per tastar-lo, per injectar-se'l i de vegades no podia esperar arribar a casa; ho feia en els banys de l'hospital o en el cotxe, al pàrquing mateix. La dependència actual era menor; volia creure que havia reprès el control sobre l'ús de les substàncies que emprava i dels efectes sobre el seu cos just a temps per impedir que tot se n'anés en orris. Al principi, quan s'injectava tres centímetres tot anava bé, però es va creure immortal, superior a tots aquells efectes que la literatura mèdica explicava als manuals; i es va punxar cada vegada més fins que la dependència fou absoluta. Durant un temps va viure de la usura que proporcionen els moments de pujada de l'efecte de la substància injectada i va negligir els efectes adversos i el risc de dependència. Però el gaudi i la glòria no romangueren gaire. Encara era metge anestesista a l'hospital on sempre havia somiat son pare. Mamprenia la inducció d'un pacient, injectava quatre centímetres de Fentanil

i es desfermava la màgia que el convertia en déu. Tantejava la dosi i aconseguia dominar l'estrès del malalt, el dolor, la resposta cardíaca, els paràmetres ventilatoris. El sumia en una vall tranquil·la, asserenada. Malauradament, va voler tastar-ho en carn pròpia. Era capaç d'obrar miracles en altres amb les dosis recomanades, en situacions controlades i en una avinentesa única: el procés operatori. Diversos pacients li'n parlaven d'uns efectes curiosos quan tornaven a la consciència, diferents a tot el que havien experimentat en les seves vides habituals. Explicaven que els havia aturat el deler, amb la voluntat temperada i els sentits embadalits. Es va sentir un semidéu; amb un poder complet sobre la vida i la mort de les persones. Era massa llaminer per abstenir-s'hi.

De bon antuvi es punxava tan sols una vegada, a la nit; quan havia acabat la jornada de treball i ho feia servir per tal d'evadir-se d'un present repetitiu i un passat subjugant. Li recordava com feia son pare davant d'un got de whisky sense gel, assegut a la Chester d'orelles i pell marró descolorida per l'ús repetitiu. Però ben aviat hagué d'augmentar la dosi per tal de sentir els mateixos efectes que abans. Després dels quatre centímetres ja no consumia per sentir plaer, ho feia només per no sentir-se malament. Pel matí es despertava tremolant; n'era l'abstinència. Era el moment d'haver aturat l'aventura, d'haver cercat ajuda; però continuà pensant que seria capaç de dominar el seu cos, els químics que s'injectava, els efectes. Es negava a si mateix que necessités ajut de ningú; no podia acceptar haver esdevingut toxicòman. El joc l'havia vençut però encara trigaria un temps a adonar-se'n que ja era massa tard per salvar el seu treball, la seva reputació, el bon nom de l'hospital.

S'ho va estar rumiant força i finalment es va decidir a tallar el consum de soca-rel. El dolor dels espasmes esdevingué intolerable perquè intentà controlar-ne la dependència sense prendre res que en contrarestés els efectes. No ho pogué resistir

i s'injectà Propofol. Es va punxar la dosi mínima de carga, va continuar amb una dosi major de manteniment, finalment la va augmentar amb la intenció de perdre la consciència. Jugava amb foc, jugava amb la seva pròpia vida. L'excitava abocar-se a l'abisme. S'enganyava pensant que tot era un joc, que podria aturar-ho quan volgués. Fou capaç de produir-se un estat d'inconsciència amb un substitut per tal d'intentar passar millor el temps d'abstinència, però l'abstinència hi tornava gairebé alhora que la consciència. Nàusees i espasmes epilèptics foren la resposta del cos en despertar. Havia vomitat damunt seu. Havia de buscar una altra via. No li era gaire complicat l'accés als barbitúrics que el cos li demanava, però tard o d'hora l'enxamparien; tard o d'hora li passaria factura. Calia emprar qualsevol mètode que li permetés apartar-se dels opiacis. La dependència era extremadament forta i els minuts que s'escolaven entre els primers efectes de l'abstinència i el moment quan, ja injectat, tornava a l'activitat que duia entre mans abans d'haver-se absentat per punxar-se, es feien cada vegada més evidents. Els seus passejos al bany, o tancat a l'oficina es feien més repetitius, més sospitosos. Simulava obrir expedients a l'ordinador, però l'oblidava engegat i ni tan sols recordava la clau necessària per entrar al sistema. Molta gent del seu entorn sabia que alguna cosa no rutllava com devia. Una errada imperdonable era tan sols una qüestió de temps. Els errors, més evidents, més greus, més difícils d'amagar. Ja no era un passerell; duia molts anys a l'hospital i sabia que els residents el respectaven. Ells no representaven un perill, però la direcció clínica sí. Les sospites esdevingueren xafardejos.

Quan les convulsions es feren intolerables, provà amb la morfina. No en va tenir prou amb la dosi d'iniciació i hagué d'injectar-se fins a perdre el coneixement. No havia menjat res des del divendres al migdia. Havia intentat fer el cor fort i atrevir-se a desenganxar-se un divendres festiu. Tenia per davant tres dies sencers a comptar des de la nit de dijous.

© Jaume Rausell Rausell, 2017
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S.L., 2017
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
www.pageseditors.cat
editorial@pageseditors.cat
Primera edició: octubre de 2017
ISBN: 978-84-9975-897-8
DL L 1169-2017
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S.L.
www.bobala.cat

« imprès a **lleida** »

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.